

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 165

Warszawa, 16 listopada 2011 r.

Pani

Ewa Kopacz

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Piotra Walkowskiego.

(-) Jan Bury; (-) Marek Gos; (-) Jarosław Górczyński; (-) Eugeniusz Tomasz Grzeszczak; (-) Stanisław Kalemba; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Jan Łopata; (-) Mieczysław Marcin Łuczak; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Krystyna Ozga; (-) Mirosław Pawlak; (-) Waldemar Pawlak; (-) Józef Racki; (-) Marek Sawicki; (-) Henryk Smolarz; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Franciszek Jerzy Stefaniuk; (-) Andrzej Sztorc; (-) Genowefa Tokarska; (-) Piotr Walkowski; (-) Zbigniew Włodkowski; (-) Piotr Zgorzelski; (-) Józef Zych.

USTAWA

z dnia .....2011 r.

o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po pkt 45 dodaje się pkt 45a w brzmieniu:

„45a) wskaźnik parytetowy – stosunek przeciętnego rocznego dochodu na osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie, która nie jest zatrudniona w rolnictwie na podstawie umowy o pracę, do przeciętnego rocznego dochodu netto w gospodarce narodowej, wyrażony w procentach i ustalany według danych dotyczących poprzedniego roku w stosunku do roku poprzedzającego rok ogłoszenia jego wysokości przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;;

2) art. 80 otrzymuje brzmienie:

„Art. 80. 1. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolnika i domownika, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 34, stanowi iloczyn kwoty 75 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, oraz wskaźnika parytetowego, z zastrzeżeniem ust. 3. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1203.

2. Rolnik prowadzący działalność w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne od deklarowanej podstawy wymiaru składki:

- 1) odpowiadającej dochodowi ustalonemu dla opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, w kwocie nie niższej jednak niż kwota odpowiadająca wysokości minimalnego wynagrodzenia;
- 2) odpowiadającej minimalnemu wynagrodzeniu, w przypadku prowadzenia działalności niepodlegającej opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

3. Składka rolnika na ubezpieczenie zdrowotne obejmuje również członków jego rodziny, którzy nie są jego domownikami w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, na podstawie danych statystycznych, ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, od dnia 1 stycznia do dnia 31 stycznia każdego roku, wysokość wskaźnika parytetowego.”;

3) w art. 86:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w ust. 1, a także osób, którym przyznano renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin, jak również osób, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji niewypałów i niewybuchów pozostałych po tych działaniach, otrzymujących dochody z tytułu emerytury lub renty zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie odrębnych przepisów są finansowane z budżetu państwa, z zastrzeżeniem ust. 2b.”,

b) uchyla się ust. 2a,

c) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Część składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b, z wyjątkiem rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, w wysokości 1,25 % podstawy wymiaru tej składki jest opłacana przez rolnika, chyba że ten rolnik prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni nie przekraczającej 15

hektarów przeliczeniowych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.²⁾) art. 52a otrzymuje brzmienie:

„Art. 52a. Do składek na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie terminu ich opłacania, ich poboru, wymierzania odsetek za zwłokę, egzekucji, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne rolników.”.

Art. 3. 1. W 2012 roku składka na ubezpieczenie zdrowotne rolnika i domownika, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 34 ustawy wymienionej w art. 1, w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 lutego do dnia 31 grudnia.

2. W 2012 r. wysokość wskaźnika parytetowego, o którym mowa w art. 5 pkt 45a ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłosi w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 4. Składka na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników za luty i marzec 2012 r. jest płatna przez rolników, którzy są obowiązani do jej opłacenia, w terminie do dnia 30 kwietnia 2012 r.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2012 r.

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 67, poz. 411, Nr 70, poz. 416, Nr 180, poz. 1112, Nr 227, poz. 1505, Nr 228, poz. 1507 i Nr 237, poz. 1654 i 1656, z 2009 r. Nr 69, poz. 595, Nr 79, poz. 667 i Nr 97, poz. 800 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

UZASADNIENIE

Potrzeba i cel wydania ustawy

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.) mają na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 października 2010 r. w zakresie finansowania składek na ubezpieczenia zdrowotne rolników i ich domowników.

Ubezpieczeniu zdrowotnemu z mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych podlegają m.in.:

- osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników, które są rolnikami lub ich domownikami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- rolnicy i ich domownicy, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
- członkowie rodzin ww. rolników, domowników, emerytów i rencistów, którzy zostali zgłoszeni do ubezpieczenia zdrowotnego.

Za rolników objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, którzy prowadzą działalność rolniczą na gruntach rolnych oraz za domowników, składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane przez budżet państwa. Zgodnie z art. 86 ust. 2a powyższej ustawy kwota roczna składek na ubezpieczenie zdrowotne za te osoby wynosi 1.862.006 tys. zł., a Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) przekazuje do Narodowego Funduszu Zdrowia składki miesięcznie w wysokości 1/12 tej kwoty.

Natomiast rolnicy, prowadzący działalność rolniczą w ramach działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zobowiązani są opłacać składkę zdrowotną indywidualnie od zadeklarowanej podstawy wymiaru składki odpowiadającej:

- dochodowi ustalonemu dla opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, w kwocie nie niższej jednak niż kwota odpowiadająca wysokości minimalnego wynagrodzenia bądź

- minimalnemu wynagrodzeniu, w przypadku prowadzenia działalności nie podlegającej opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Rolnicy i domownicy, którzy mimo prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników, ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają wyłącznie z tytułu wykonywanej działalności rolniczej i wyłącznie z tytułu działalności rolniczej opłacana jest składka na to ubezpieczenie.

W dniu 26 października 2010 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 86 ust. 2 w związku z art. 86 ust. pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zakresie w jakim określa zobowiązanie budżetu państwa do finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne wszystkich wskazanych w nim rolników i ich domowników, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, prowadzących działalność rolniczą bez względu na wysokość osiąganych przez nich przychodów, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 84 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał zobowiązał Rząd i Parlament do zmiany obecnych przepisów w ciągu 15 miesięcy.

W celu realizacji orzeczenia Trybunału zaproponowano następujące zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

- 1) w art. 5 – uzupełniono katalog definicji o definicję wskaźnika parytetowego, który będzie służył do ustalenia kwoty stanowiącej podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników; wskaźnik ten będzie wyrażał procentowy stosunek przeciętnego rocznego dochodu na osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie, która nie jest zatrudniona w rolnictwie na podstawie umowy o pracę, do przeciętnego rocznego dochodu netto w gospodarce narodowej, ustalany według danych dotyczących poprzedniego roku w stosunku do roku poprzedzającego rok ogłoszenia jego wysokości przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;
- 2) w art. 80 – zgodnie z którym podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu stanowić będzie kwota stanowiąca 75 % iloczynu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku,

ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, i wskaźnika parytetowego; w przepisie tym zamieszczono również upoważnienie dla Prezesa GUS do ogłaszania corocznie wysokości wskaźnika parytetowego;

- 3) w art. 86 proponuje się dodanie ust. 2b, zgodnie z którym w przypadku rolników prowadzących gospodarstwa rolne o powierzchni przekraczającej 15 hektarów przeliczeniowych i ich domowników, z wyjątkiem rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, część składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników w wysokości 1,25 % podstawy będzie opłacana przez tych rolników. Pozostałe 7,75% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników opłacane będzie z budżetu państwa, tak jak dotychczas za pośrednictwem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2010 r., włącznie z wypłatami z zysku, stanowiło kwotę 2704,31 zł. Parytet dochodów rolniczych do nierolniczych z 2010 r. wynosił 55,38%. A zatem podstawą do naliczenia składki zdrowotnej na ubezpieczenie społeczne rolników i ich domowników, przy zastosowaniu powyższych liczb, będzie kwota 1 497,65 zł ($0,75 \cdot 3\,605,74 \cdot 0,5538$). Miesięczna składka zdrowotna kształtować się będzie na poziomie 134,79 zł od rolnika lub domownika (9% z kwoty 1 497,65 zł), **z tego rolnik lub domownik z gospodarstw rolnych o powierzchni przekraczającej 15 ha przeliczeniowych będzie opłacał miesięcznie 18,72 zł.**

Rolnicy i ich domownicy prowadzący działalność rolniczą w gospodarstwach rolnych o powierzchni nie przekraczającej 15 ha osiągają dochody, których wysokość jest zbyt niska, aby nakładać na nich obowiązek opłacania składek na ich ubezpieczenie zdrowotne. W 2010 roku z 1 ha przeliczeniowego uzyskano dochód 2 278 zł. Z 15 ha przeliczeniowych miesięczny dochód gospodarstwa rolnego wynosi 2 847,50 zł. Proponuje się aby ustawa weszła w życie z dniem 1 lutego 2012 r., ze względu na konieczność wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Projektowana ustawa dotyczy rolników i ich domowników, KRUS i NFZ.

Przy założeniu utrzymania na 2012 r. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w wysokości 3 605,74 zł i parytetu dochodów rolniczych do nierolniczych z 2010 r. na poziomie 55,38% podstawą do naliczenia składki zdrowotnej będzie kwota 1 497,65

zł ($0,75 \cdot 3\,605,74 \cdot 0,5538$). Miesięczna składka zdrowotna kształtować się będzie na poziomie 134,79 zł od rolnika lub domownika (9% z kwoty 1497,65 zł), z tego rolnik lub domownik z gospodarstw rolnych o powierzchni przekraczającej 15 ha przeliczeniowych będzie opłacał miesięcznie 18,72 zł.

Przy powyższych założeniach przewiduje się, że roczne wydatki z budżetu państwa z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne rolników i domowników wyniosą ok. 2 420 mln zł.

Rolnicy corocznie będą sami opłacać składki zdrowotne w łącznej kwocie 28,7 mln zł.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na miejsca pracy na obszarach wiejskich, na poprawę konkurencyjności gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Projekt niesie pozytywne skutki społeczne, ponieważ znosi faworyzowanie przez ustawodawcę rolników i ich domowników, niezależnie od ich statusu materialnego.

Pozytywnie zostanie uregulowana sprawa wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 26 października 2010 r. w zakresie finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników.

Projekt nie niesie znaczących skutków gospodarczych. Dodatkowe wydatki finansowe dotyczą działalności rolniczej gospodarstw rolnych powyżej 15 ha, gdyż rolnik lub domownik będzie ponosił wydatki miesięczne w kwocie 18,72 zł.

Projektowana ustawa jest zgodna z przepisami Unii Europejskiej.

Warszawa, 7 grudnia 2011 r.

BAS-WAPEiM-89/11

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu RP

**Opinia prawna o zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy
o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków
publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Walkowski)
z prawem Unii Europejskiej**

I. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zwany dalej „projektem ustawy”, zmierza do wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego (TK) z dnia 26 października 2010 r., sygnatura akt K 58/2007. W wyroku tym TK stwierdził, że art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.), zwanej dalej „ustawą zdrowotną”, w zakresie, w jakim określa zobowiązanie budżetu państwa do finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, prowadzących działalność rolniczą bez względu na wysokość osiąganych przez nich przychodów, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny uznał, że ponoszenie przez budżet państwa składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników, niezależnie od wysokości uzyskiwanych przez nich przychodów, jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji). Trybunał odnotował, że populacja rolników prowadzących działalność gospodarczą w zakresie rolnictwa jest obecnie różnorodna. Obejmuje dużą liczbę osób o dochodach nieodbiegających od poziomu dochodów osób będących podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych, jednostki o bardzo wysokich dochodach oraz nadal pokaźną liczbę

osób prowadzących gospodarstwa rolne o bardzo niskiej wydajności i dochodowości. Zdolność opłatowa tych trzech grup rolników objętych jednolitym finansowaniem ich ubezpieczenia zdrowotnego przez budżet państwa jest w rzeczywistości zasadniczo różna, co stanowi o niekonstytucyjności art. 86 ust. 2 ustawy zdrowotnej. Trybunał Konstytucyjny odroczył utratę mocy obowiązującej zaskarżonego przepisu na okres 15 miesięcy.

Przedłożony projekt ustawy zmierza do wyeliminowania stwierdzonej niekonstytucyjności art. 86 ust. 2 ustawy zdrowotnej, co nastąpić ma przez nowelizację tej ustawy oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U z 2008 r., Nr 50, poz. 291 ze zm.) Wprowadzane przepisy ustalają definicję wskaźnika parytetowego, który będzie służył do ustalania kwoty stanowiącej podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników (art. 5 ustawy zdrowotnej) oraz podstawę wymiaru tej składki (art. 80 ustawy zdrowotnej). Nowelizacja zakłada też, że rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne o powierzchni nieprzekraczającej 15 hektarów i ich domownicy będą płacić 1,25% podstawy wymiaru składki, pozostałą część składki w wysokości 7,75% uiszczać będzie za nich budżet państwa (art. 86 ustawy zdrowotnej). Nowelizacja art. 52a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje natomiast, że do zasad poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników będą stosowane przepisy dotyczące poboru składek na ubezpieczenie społeczne tych dwóch grup. Przewidziane zostały też przepisy intertemporalne. Ustawa ma wejść w życie 1 lutego 2012 r. (art. 4 projektu ustawy).

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo UE nie reguluje *explicite* problematyki składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników. Kwestie te, co do zasady, należą do kompetencji krajowych.

Przepisy unijne regulują natomiast niektóre kwestie związane z zabezpieczeniem społecznym pracowników korzystających z traktatowych swobód przepływu osób i usług. Akty te m.in. obejmują:

- rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 149 z 5.7.1971, str. 2 i n., z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do

członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 74 z 27.03.1972, str. 1 i n., z późn. zm.);

- rozporządzenie Rady (WE) nr 859/2003 z dnia 14 maja 2003 r. rozszerzającego przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo (Dz. Urz. WE L 124 z 20.05.2003, str. 1, z późn. zm.);

III. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Analiza projektu ustawy pod kątem przepisów UE prowadzi do wniosku, że projekt ten nie jest sprzeczny z prawem UE.

IV. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 7 grudnia 2011 r.

BAS-WAPEiM-90/11

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu RP

**Opinia prawna dotycząca możliwości uznania
poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki
zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu
społecznym rolników (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Walkowski)
za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a
ust. 1 regulaminu Sejmu**

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zwany dalej „projektem ustawy”, zmierza do wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego (TK) z dnia 26 października 2010 r., sygnatura akt K 58/2007. W wyroku tym TK stwierdził, że art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.), zwanej dalej „ustawą zdrowotną”, w zakresie, w jakim określa zobowiązanie budżetu państwa do finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, prowadzących działalność rolniczą bez względu na wysokość osiąganych przez nich przychodów, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny uznał, że ponoszenie przez budżet państwa składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników, niezależnie od wysokości uzyskiwanych przez nich przychodów, jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji). Trybunał odnotował, że populacja rolników prowadzących działalność gospodarczą w zakresie rolnictwa jest obecnie różnorodna. Obejmuje dużą liczbę osób o dochodach nieodbiegających od poziomu dochodów osób będących podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych, jednostki o bardzo wysokich dochodach oraz nadal pokaźną liczbę osób prowadzących gospodarstwa rolne o bardzo niskiej wydajności i dochodowości. Zdolność opłatowa tych trzech grup rolników objętych jednolitym finansowaniem ich ubezpieczenia zdrowotnego przez budżet państwa jest w rzeczywistości zasadniczo różna, co stanowi o niekonstytucyjności art. 86 ust. 2 ustawy zdrowotnej. Trybunał Konstytucyjny odroczył utratę mocy obowiązującej zaskarżonego przepisu na okres 15 miesięcy.

Przedłożony projekt ustawy zmierza do wyeliminowania stwierdzonej niekonstytucyjności art. 86 ust. 2 ustawy zdrowotnej, co nastąpić ma przez nowelizację tej ustawy oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U z 2008 r., Nr 50, poz. 291 ze zm.) Wprowadzane przepisy ustalają definicję wskaźnika parytetowego, który będzie służył do ustalania kwoty stanowiącej podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników (art. 5 ustawy zdrowotnej) oraz podstawę wymiaru tej składki (art. 80 ustawy zdrowotnej). Nowelizacja zakłada też, że rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne o powierzchni nieprzekraczającej 15 hektarów i ich domownicy będą płacić 1,25% podstawy wymiaru składki, pozostałą część składki w wysokości 7,75% uiszczać będzie za nich budżet państwa (art. 86 ustawy zdrowotnej). Nowelizacja art. 52a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje natomiast, że do zasad poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników będą stosowane przepisy dotyczące poboru składek na ubezpieczenie społeczne tych dwóch grup. Przewidziane zostały też przepisy intertemporalne. Ustawa ma wejść w życie 1 lutego 2012 r. (art. 4 projektu ustawy).

Projekt ustawy nie jest projektem wykonującym prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu.

Autor
Dr Justyna Łacny
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

PREZES
ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

SEKRETARIAT SIEFA KS

Ldz. ....

Data wpływu 11. 01. 2012

Warszawa, dnia 10 stycznia 2012 r.

991100/0220-191/2011/WD

Pan
Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że nie zgłaszam uwag do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - nadesłanego przy piśmie znak: GMS-WP-173-13/11 z dnia 14 grudnia 2011 r.

Z poważaniem

Zdzisław Derdziuk

Zbigniew Derdziuk

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PROKURATOR GENERALNY

PG VII G 025/122/11

Warszawa, dnia 22.12. 2011 r.

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

dużym pismem

Nawiązując do pisma z dnia 14 grudnia 2011 r. nr GMS-WP-173-13/11, przy którym przekazano poselski *projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników*, uprzejmie informuję o braku uwag do w/w projektu w zakresie odnoszącym się do obszaru działania prokuratury.

Z szanowaniem

[Signature]

[Faint signature]

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....

Data wpływu 28.12.2011 .....

PRZEWODNICZĄCY
Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Al. Niepodległości 190, 00-608 Warszawa,
tel. 0-22 592 64 13; fax: 0-22 592 66 50
www.krus.gov.pl; e-mail: radarolnikow@krus.gov.pl

Warszawa, dnia 28.12.2011 r.

RR 023 / 6 / 11

Szanowny Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo znak GMS – WP – 173 – 13 / 11 z dnia 14 grudnia 2011 r., Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników pozytywnie opiniuje poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z poważaniem

dr nauk med. Andrzej Kosiniak-Kamysz

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. .... 30.12.2011 .....

Data wpływu .....

PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 17 stycznia 2012 r.

BSA III - 021-208/11

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 18 01 2012

Pan
Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze!

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 grudnia 2011 r., GMS-WP-173-13/11 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników**.

Z poważaniem

Stanisław Dąbrowski
Stanisław DĄBROWSKI

Warszawa, dnia 17 stycznia 2012 r.

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

BSA III-021-208/11

Opinia do projektu

ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

I. Projekt ustawy

1. Pismem z dnia 14 grudnia 2011 r. Szef Kancelarii Sejmu przekazał Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z prośbą o wyrażenie opinii o tym projekcie.
2. W uzasadnieniu projektu wskazano, że proponowane zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników mają na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 października 2010 r. w zakresie finansowania składek na ubezpieczenia zdrowotne rolników i ich domowników.

II. Wprowadzone zmiany

1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:
  - a. w art. 5 - uzupełniono katalog definicji o definicję wskaźnika parytetowego, który będzie służył do ustalenia kwoty stanowiącej podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników;
  - b. w art. 80 ust. 1 określono podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, którą stanowić ma kwota stanowiąca 75 % iloczynu przeciętnego

miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku i wskaźnika parytetowego;

c. w art. 80 ust. 4 zamieszczono upoważnienie dla Prezesa GUS do ogłaszania corocznie wysokości wskaźnika parytetowego,

d. w art. 86 zaproponowano uchylenie ust. 2a, tymczasowo regulujący kwestię finansowania ubezpieczenia zdrowotnego rolników,

e. zaproponowano dodanie w art. 86 ustępu 2b, zgodnie z którym w przypadku rolników prowadzących gospodarstwa rolne o powierzchni przekraczającej 15 hektarów przeliczeniowych i ich domowników, z wyjątkiem rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, część składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników w wysokości 1,25 % podstawy będzie opłacana przez tych rolników. Pozostałe 7,75% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników opłacane będzie z budżetu państwa, tak jak dotychczas za pośrednictwem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,

2. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników uzupełniono przepis art. 52a w ten sposób, że przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne rolników stosuje się także w zakresie terminu ich opłacania.

III. Ocena wprowadzonych zmian

1. Przede wszystkim należy wskazać, że wprowadzone zmiany mogą być oceniane pod kątem ekonomicznym (jak się ma wysokość kwot pochodzących ze składek w wysokości ustalonej nowymi przepisami, do kwot wcześniej zasilających system z tytułu ubezpieczenia rolników i ich domowników oraz kosztów udzielania świadczeń opieki zdrowotnej tym podmiotom), teoretyczno-prawnym (czy nowe przepisy uwzględniają zasadę równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej i wytyczne Trybunału Konstytucyjnego zawarte w wyroku z dnia 26 października 2010 r. wystarczająco [sprawiedliwie] różnicując sytuację prawną rolników o różnych dochodach oraz rolników wobec innych grup ubezpieczonych) oraz dogmatycznym, odnoszącym się wyłącznie do kwestii możliwości ich praktycznego stosowania. W niniejszej opinii wprowadzone zmiany zostaną ocenione tylko w tym ostatnim aspekcie.

2. W tym kontekście należy uznać, że wprowadzenie definicji legalnej „wskaźnika parytetowego” oraz upoważnienie dla Prezesa GUS do ogłaszania corocznie jego wysokości nie budzi wątpliwości.

3. Oczywiste jest także uchylenie przepisów tymczasowo regulujących finansowanie ubezpieczenia zdrowotnego rolników.

4. Mając na uwadze, że obowiązek opłacenia (części) składki obciążać będzie rolników zasadne jest także stosowne uzupełnienie art. 52a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

5. Gdy idzie o nową treść art. 80 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych to można zaproponować wprowadzenie redakcyjnych zmian, nawiązujących do treści istniejących przepisów a polegających na

- a. zastąpieniu słów „rolnika i domownika” słowem „osób”: zamiast „Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne rolnika i domownika, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 34 (...)” proponuję „Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 34 (...)”,
- b. w ostatnim zdaniu tego przepisu zastąpieniu słowa „nowej” słowami „tak ustalonej”: zamiast: „Składka w nowej wysokości (...)” proponuję „Składka w tak ustalonej wysokości (...)”.

6. Mimo, że przepis art. 80 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie został zmieniony nowelą, wydaje się, że można zasugerować tu także dokonanie zmian polegających na zastąpieniu słów rozpoczynających punkty 1 i 2 „odpowiadającej” słowami „nie niższej niż”. Gdy mowa jest bowiem o deklarowanej podstawie wymiaru składki nie można jednocześnie wiążąco określać jej wysokości, gdyż brak jest wówczas miejsca na decyzję podmiotu, który ma taką podstawę zadeklarować. Analogicznie do rozwiązań dotyczących osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą należy zasugerować, aby określić minimalną kwotę, jaka może być zadeklarowana, pozwalając na zadeklarowanie wyższej podstawy.

7. Gdy idzie o treść nowego art. 80 ust. 2b ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych to, podobnie jak w odniesieniu do art. 80 ust. 1, można zaproponować wprowadzenie redakcyjnych zmian, nawiązujących do treści

istniejących przepisów a polegających na zastąpieniu słów „rolników i domowników” słowem „osób”.

8. Ta sama uwaga odnosi się do przepisu przejściowego – art. 3 noweli.

IV. Konkluzje

Podsumowując powyższe **można zaproponować pozytywne zaopiniowanie przedstawionego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z ewentualnym zastrzeżeniem uwag dotyczących redakcji wybranych przepisów.**

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel. (22) 623-21-65; fax. (22) 623-11-55
e-mail: sekretariat@krir.pl www.krir.pl

KRIR/MR/ 413 /2012

Warszawa, 09.01.2012 r.

SEKRETARIAT SZEFKA KS

Ldz. ....

Data wpływu 12.01.2012

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo znak GMS-WP-173-13/11 z dnia 14.12.2011 roku, dotyczące opinii do poselskiego projektu *ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników* Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych przekazuje niniejszym opinię do przedstawionego projektu.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego wymusza konieczność szybkiego wprowadzenia zmiany ustawy, która musi wejść w życie najpóźniej od początku lutego 2012 roku.

Zaproponowane rozwiązanie, polegające na uzależnieniu wysokości składki zdrowotnej od powierzchni gospodarstwa i podziału rolników na grupy, przy czym KRUS będzie opłacać całą składkę za rolników prowadzących gospodarstwa o powierzchni do 15 ha przeliczeniowych, a oraz powyżej 15 ha rolnicy będą opłacali 1,25% podstawy wymiaru składki, nie odbiega znacząco od dotychczasowych przepisów, które właśnie zostały zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny. Samorząd rolniczy jest zdecydowanie przeciwny określaniu wysokości składek zdrowotnych dla rolników w oparciu o powierzchnię gospodarstwa. Hektar ziemi nie jest wykładnikiem ekonomicznym, a samo posiadanie ziemi nie daje tytułu do nakładania obowiązku opłacania składek zdrowotnych.

Samorząd rolniczy nie akceptuje tych założeń zwracając uwagę na wcześniejszą nowelizację, gdzie rolnicy posiadający powyżej 50 ha ziemi płacą wyższe składki nie uzyskując w zamian wyższej emerytury.

W opinii samorządu rolniczego składka powinna być pobierana od wpływów z podatku rolnego, który w chwili obecnej zastępuje podatek dochodowy od działalności rolniczej. Wpływy z podatku rolnego gmin wynosiły: w roku 2008 ok. 1,228 mld zł, w roku 2009 ok. 1,239 mld zł, a w roku 2010 ok. 990 mln zł. Obecnie składka zdrowotna wynosi 9% dochodu przy czym, przy samozatrudnieniu 7,75% opłaca budżet państwa, a 1,25% składki opłaca ubezpieczony. Zwiększając więc podatek rolny o 1,25%, każdy rolnik (czy prowadzący małe gospodarstwo, czy

duże) płaciłby proporcjonalnie również składkę zdrowotną.

Odnosząc się do zaproponowanego przez Rząd rozwiązania docelowego, które miałyby wejść w życie w 2013 roku wprowadzenia rachunkowości w rolnictwie, a następnie opodatkowania dochodów na ogólnych zasadach, należy zauważyć, że sprawa ewentualnych dochodów z w/w podatku jest dyskusyjna. Wielu ekspertów w dziedzinie ekonomii już teraz twierdzi, że budżet państwa nie uzyska znaczących wpływów z tego tytułu. Wg ostatnich danych GUS z ostatniego spisu rolnego liczba gospodarstw o powierzchni 1-5 ha to 37,9 % ogółu – te gospodarstwa nie osiągają praktycznie żadnych dochodów, a więc nie będzie podstawy do opodatkowania. Z kolei gospodarstwa towarowe, które z pewnością osiągają dochody z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, większość swoich środków inwestują w modernizację gospodarstw, przez co de facto nie osiągają zysków.

Kolejną bardzo ważną kwestią dla rolników, wiążącą się z opodatkowaniem podatkiem dochodowym, jest prowadzenie pełnej księgowości i kosztów z tym związanych, które przewyższają koszty płaconego obecnie podatku rolnego, co łącznie z obowiązującym obciążeniem finansowym dla gospodarstw rolnych w postaci podatku rolnego dodatkowo nałoży zobowiązania finansowe na gospodarstwa rolne. Zdaniem ekonomistów wpływy z podatku dochodowego z działalności rolniczej na pewno nie będą większe niż wpływy z podatku rolnego. W tym miejscu chciałbym zaznaczyć, iż samorząd rolniczy kategorycznie nie zgadza się na podwójne opodatkowanie rolników. Natomiast w przypadku likwidacji podatku rolnego, dojdzie do uszczuplenia dochodów samorządów gminnych, w związku z czym konieczne będą subwencje wyrównawcze z budżetu państwa dla gmin. Propozycja rządowa spotyka się z bardzo negatywną oceną samorządu rolników i może wywołać protesty rolników w całym kraju.

Na zakończenie pragnę podkreślić, iż samorząd rolniczy wyraża stanowisko, że składka zdrowotna dla rolników powinna być pobierana od wpływów z podatku rolnego, który w chwili obecnej zastępuje podatek dochodowy od działalności rolniczej.

Z poważaniem

PREZES
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wiktor Szmulawicz